

УДК 378.147:004.9:811.161.2:[159.9+340+351.74](477)(045)

DOI <https://doi.org/10.32782/cuj-2025-2-15>**Чорноус Оксана В'ячеславівна**

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету №1

Донецького державного університету внутрішніх справ

ORCID: 0000-0001-8770-8869

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ПСИХОЛОГІЇ, ПРАВА ТА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті проаналізовано потенціал цифрових технологій у процесі викладання української мови професійного спрямування для майбутніх фахівців у сфері психології, права та правоохоронної діяльності. В умовах цифрової трансформації освіти актуалізується потреба у розвитку цифрової компетентності викладачів та здобувачів вищої освіти, здатних ефективно використовувати цифрові інструменти в професійній комунікації державною мовою. На основі нормативних документів і сучасних наукових підходів схарактеризовано ключові компоненти цифрової компетентності та окреслено напрями її інтеграції в мовну підготовку. Описано функціонал сучасних освітніх платформ (зокрема, MIA: Освіта), електронних словників, інтерактивних сервісів (Wordwall, LearningApps, Quizlet) тощо, які сприяють формуванню мовної та мовленнєвої компетентності. Визначено перспективи використання різних мовних тренажерів, які допомагають удосконалювати рівень володіння мовою через активну взаємодію, акцентовано на такому важливому аспекті, як здатність адаптувати матеріали до рівня підготовки, інтересів та потреб здобувачів вищої освіти різних спеціальностей. Розглянуто можливості застосування з освітньою метою автентичних текстів із законодавчих та наукових баз даних. У цьому контексті наведені як приклад реєстр судових рішень та онлайн-корпус української мови. Ресурси мають значний потенціал у підготовці майбутніх фахівців до реалій роботи у сучасному інформаційному суспільстві. Проаналізовано значення цифрової аналітики для персоналізації освітнього процесу. Наголошено на важливості дотримання етичних норм та академічної доброчесності під час роботи з цифровими інструментами. Зроблено висновок, що цифрова компетентність є обов'язковою умовою ефективної мовної підготовки у вищій освіті, сприяє підвищенню якості підготовки фахівців і забезпечує їхню здатність до успішної професійної діяльності в умовах цифрового суспільства.

Ключові слова: цифровізація освіти, цифрові технології, фахова мова, здобувачі вищої освіти, мовна та мовленнєва компетентність.

Chornous O. V. Digital technologies in teaching professionally oriented Ukrainian to future specialists in psychology, law, and law enforcement

The article analyzes the potential of digital technologies in teaching professionally oriented Ukrainian to future specialists in the fields of psychology, law, and law enforcement. In the context of the digital transformation of education, there is an increasing need to develop the digital competence of both teachers and higher education students who must be able to effectively use digital tools for professional communication in the state language. Based on regulatory documents and modern scientific approaches, the article characterizes the key components of digital competence and outlines the directions for its integration into language training. The functionality of modern educational platforms (particularly MIA: Osvita), electronic dictionaries, and interactive services (Wordwall, LearningApps, Quizlet) is described, as they contribute to the formation of language and speech competence. The article highlights the prospects of using various language simulators that help improve language proficiency through active interaction, and emphasizes the importance of adapting materials to the learners' level of preparation, interests, and needs across different specialties. It also explores the educational use of authentic

texts from legislative and scientific databases. In this context, the registry of court decisions and the online corpus of the Ukrainian language are presented as examples. These resources possess significant potential in preparing future specialists for the realities of working in today's information society. The article examines the role of digital analytics in personalizing the educational process and stresses the importance of adhering to ethical standards and academic integrity when working with digital tools. The conclusion emphasizes that digital competence is a necessary condition for effective language training in higher education, contributing to the improved quality of specialist training and ensuring their readiness for successful professional activity in a digital society.

Key words: digitalization of education, digital technologies, professional language, higher education students, language and speech competence.

Вступ. Нині Україна перебуває на етапі активної цифрової трансформації освіти та науки, що передбачає створення безпечного електронного освітнього середовища, підвищення рівня цифрової компетентності, забезпечення цифрової інфраструктури тощо [1]. Цей процес закономірно супроводжується інтенсивним проникненням у сферу педагогіки різноманітних цифрових технологій, як-от інтерактивні додатки для вивчення різних навчальних дисциплін, штучний інтелект, онлайн-платформи тощо. Їх впровадження має позитивно вплинути на навчання, підвищити його ефективність, зокрема в опануванні фахової української мови. При цьому цифрова трансформація освіти доволі тісно пов'язана з вимогами сучасного ринку праці, адже впливає на ті посадові вимоги, які висувають роботодавці до фахівців в аспекті цифрових компетентностей: за різними оцінками, нинішні керівники високо цінують упевнене, критичне й відповідальне використання цифрових технологій у роботі [2], причому можуть гнучко формувати свої очікування та оптимізувати кадровий потенціал за цією ознакою [3, с. 12]. Тож як викладач, так і здобувач вищої освіти повинні бути не просто обізнані з такими технологіями, а й демонструвати достатній рівень знань, умінь та навичок для послуговування ними в професійній діяльності. Крім того, цифрова компетентність має поєднуватися з високим рівнем володіння державною мовою, що необхідно для ефективної комунікації з клієнтами та колегами, підготовки документації, а також публічних виступів у професійному середовищі.

Водночас є певна суперечність між динамікою цифровізації та рівнем готовності викладачів ефективно застосовувати цифрові інструменти в процесі навчання фахової української мови. Ця проблема є особливо

актуальною для здобувачів вищої освіти спеціальностей «Психологія», «Право» та «Правоохоронна діяльність», для яких комунікація державною мовою є професійно значущою. Саме такі міркування вмотивовують, на нашу думку, потребу в обґрунтованому аналізі потенціалу цифрових технологій у підвищенні якості мовної підготовки, розвитку цифрової компетентності викладачів і здобувачів вищої освіти, а також адаптації освітнього процесу до вимог сучасного ринку праці.

Метою пропонованої наукової розвідки є аналіз потенціалу цифрових технологій у формуванні мовної та мовленнєвої компетентності майбутніх фахівців у сфері психології, права та правоохоронної діяльності під час навчання української мови професійного спрямування. Основні завдання: 1) визначити ключові аспекти цифрової компетентності викладачів і здобувачів вищої освіти в контексті навчання української мови професійного спрямування; 2) проаналізувати сучасні цифрові технології та інструменти, які застосовуються у процесі викладання фахової української мови; 3) оцінити функціональність, доступність, ефективність і адаптивність цифрових платформ та ресурсів для формування мовних навичок у професійному контексті; 4) вивчити можливості інтеграції інтерактивного контенту, автентичних матеріалів та ігрових методів в освітній процес.

Матеріали та методи. Питання використання цифрових технологій в освітньому процесі активно досліджується науковцями з різних галузей. Зокрема, у педагогіці його аналізують у контексті підвищення якості професійної освіти (А. Геревенко, Л. Ібрагімов, Т. Ільїна, О. Остапенко) та мовної підготовки (М. Надутенко, Н. Пономаренко, О. Семенов), у лінгвістиці акцентують на потенціалі для аналізу мови (М. Шведова), а також для ство-

рення словників тощо. Таке різноманіття підходів дає змогу значно поглибити розуміння зазначеної проблеми.

У роботі було використано комплекс методів, які дають змогу проаналізувати можливості цифрових технологій у навчанні української мови професійного спрямування, зокрема теоретичний аналіз для вивчення наукової літератури, нормативних документів та інших джерел щодо цифрової компетентності та її значення в освіті; порівняльний аналіз – для зіставлення функціональності різних цифрових платформ та інструментів у контексті навчання фахової мови; систематизація та узагальнення – для означення цифрових ресурсів за їхньою ефективністю, доступністю та адаптивністю до потреб професійної підготовки; аналітичний огляд – для оцінювання цифрових ресурсів щодо можливостей відстеження прогресу здобувачів та можливостей формування індивідуальних траєкторій навчання.

Результати. Цифрова компетентність вважається ключовою в умовах сьогодення та передбачає «здатність особистості впевнено та ґрунтовно користуватися засобами цифрових технологій у таких сферах, як професійна діяльність і працевлаштування, освіта, дозвілля, громадська діяльність, що є життєво необхідними для участі у щоденному соціально-економічному житті» [4, с. 1096]. У 2021 році відповідно до Рамки цифрових компетентностей громадян вона інтегрувала знання, уміння та навички з таких сфер, як основи комп'ютерної та інформаційної грамотності, робота з даними, створення цифрового контенту, комунікація та взаємодія в цифровому суспільстві, безпека та розв'язання проблем у цифровому середовищі та навчання впродовж життя [3, с. 9]. Такий підхід було побудовано на основі європейської концептуально-еталонної моделі цифрових компетентностей для громадян DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens [5], а також рекомендацій європейських та міжнародних інституцій. У 2023 році було репрезентовано проєкт оновленої версії Рамки (DigComp UA 2.2), у якій було враховано новітні технології, що набули значного

поширення останнім часом (як-от: штучний інтелект, доповнена реальність, віртуальна реальність тощо), а також виклики сьогодення, пов'язані з воєнним станом та інформаційною війною тощо [6, с. 2]. Як зазначено в документі, одним із його призначень є вдосконалення процесу формування та розвитку цифрових компетентностей учасників освітнього процесу на всіх рівнях освіти. Це означає, що нині цифрові технології вважаються невіддільною частиною навчання, змінюючи підходи до викладання та взаємодії зі здобувачами вищої освіти.

Цифрова компетентність у вищій освіті регулюється міжнародними та національними документами, які визначають стандарти підготовки фахівців у цифрову епоху. На міжнародному рівні, крім окреслених вище, варто також зазначити Рамку для освітян ЄС «The Digital Competence Framework for Educators» (DigCompEdu), підготовлену у 2017 році. Документ наголошує насамперед на значному розширенні переліку компетентностей сучасного вчителя порівняно з минулим та обґрунтовує необхідність розвитку їхньої цифрової компетентності такими факторами, як широке використання цифрових технологій та потреба сприяти формуванню цифрової грамотності в учнів [7, с. 4]. На національному рівні варто також окремо означити Рамку цифрових компетентностей для освітян, проєкт якої був підготовлений у 2021 році. Відповідно до визначених у ній положень цифрова компетентність науково-педагогічного працівника виходить за межі базової цифрової грамотності, об'єднуючи широкий спектр навичок і підходів, спрямованих на ефективне використання цифрових технологій в освітньому процесі. Основну увагу акцентовано на професійній залученості педагога, цифрових освітніх ресурсах, навчальній діяльності, а також сприянні формуванню та розвитку інформаційно-цифрової компетентності здобувачів освіти, які слугують орієнтиром для освітян [8, с. 19]. При цьому процес удосконалення цифрових навичок має бути перманентний.

У рамці для педагогів з-поміж низки компонентів цифрової компетентності акценти-

вано на використанні цифрових технологій у процесі навчання / викладання. Передбачається планування та впровадження цифрових пристроїв та ресурсів, належне управління та впорядкування цифрових стратегій навчання, а також експериментування та розроблення нових форм та методів навчання. Також набуває особливої ваги такий компонент, як організація активного навчання у цифровому середовищі. Ідеться про активне залучення здобувачів освіти через цифрові технології, що сприяють розвитку критичного мислення, самовираженню та реалізації компетентнісного підходу; співпрацю в навчанні (спільні проєкти і завдання, обмін ідеями та створення знань за допомогою цифрових інструментів); саморегуляцію (планування, контроль, аналіз власного навчання, демонстрація прогресу та пошук творчих рішень); диференціацію й персоналізацію навчання в цифровому середовищі.

Загалом таке бачення на рівні державних інституцій відбиває глобальний тренд цифровізації освіти, де технології слугують інструментом для підвищення якості навчання, розвитку компетентностей і підготовки здобувачів освіти до викликів інформаційного суспільства. У науковій царині увагу часто акцентовано на тому, що цифрова компетентність є умовою швидкої орієнтації викладача в цифровому просторі, участі в українському та міжнародному професійному співробітництві, однак лишається чимало нагальних проблемних питань, пов'язаних з прискореним навчанням науково-педагогічних працівників, оснащенням закладів освіти сучасною комп'ютерною технікою, електронними підручниками тощо [9, с. 69]. Також до викликів можна зарахувати нерівномірний доступ до цифрової інфраструктури та швидке застарівання технологій.

У контексті цифрової компетентності науково-педагогічного працівника викладання мовних дисциплін, зокрема української мови професійного спрямування, має низку особливостей. Насамперед викладач має володіти навичками використання цифрових платформ, прикладом яких може послугувати МІА: Освіта. Це освітньо-науковий портал

Міністерства внутрішніх справ України, який забезпечує уніфікацію та інтеграцію інформаційних систем закладів вищої освіти та науково-дослідних установ, а також контроль знань у режимі онлайн для різних категорій здобувачів освіти [10]. Користуючись ним, викладачі мають змогу розміщувати необхідне методичне забезпечення, проводити тестування, аналізувати результати тощо. Також такі платформи створюють основу для інтеграції інтерактивних інструментів в освітній процес.

У цьому контексті варто звернути увагу на уміння викладача створювати інтерактивний контент. На противагу пасивному слуханню або читанню викладач може використовувати різні мовні тренажери, які допомагають удосконалювати рівень володіння мовою через активну взаємодію. Наприклад, лексико-граматичні тренажери можуть бути особливо ефективними для тренування навичок оперування фаховою термінологією, для роботи з найпродуктивнішими моделями творення тих чи тих термінів, граматичними структурами в контексті фаху. Крім того, інтерактивний контент можна широко застосовувати для виявлення та усунення типових помилок, зумовлених відхиленням від орфографічних та пунктуаційних мовних норм сучасної української літературної мови. Самостійно створений інтерактивний контент викладач має змогу оперативно адаптувати до потреб конкретних здобувачів вищої освіти, пропонуючи щоразу саме ті завдання, які найбільше відповідають рівню, інтересам та цілям конкретної групи чи здобувача вищої освіти з урахуванням їхнього прогресу. В арсеналі педагога можуть бути різні формати: флеш-картки, анаграми, вправи на пошук відповідностей, доповнення, сортування, пошук та написання слів (наприклад, у Wordwall, LearningApps, Quizlet). Такі інструменти дають можливість не лише вдосконалити набуті знання та навички, закріпити їх через повторення, підтримати інтерес до вивчення мови, а й адаптувати навчальний контент до професійних потреб здобувачів вищої освіти.

У процесі мовної підготовки доцільно застосовувати автентичні матеріали, що від-

повідать спеціальності. Попри те, що цей термін функціє здебільшого в контексті вивчення іноземних мов, звертаємося до нього також, адже автентичні тексти є джерелом мови, що використовується в реальному контексті, відбивають сучасний стан її використання фахівцями певної галузі та в разі потреби можуть бути легко видозмінені викладачем (формат подання, розширення, видалення, скорочення тощо) [11, с. 219]. Так, для ознайомлення з основними поняттями прикладного термінознавства, специфікою офіційно-ділового стилю здобувачам вищої освіти можуть бути запропоновані тексти судових рішень, розміщені в Єдиному реєстрі судових рішень (<https://reyestr.court.gov.ua/>), що є автоматизованою системою збирання, зберігання, захисту, обліку, пошуку та надання електронних копій цих документів. Крім того, викладач може звернутися до баз даних, у яких зібрано та систематизовано законодавчі та нормативно-правові акти [12, с. 197–199]. Прикладом може послугувати Офіційний портал Верховної Ради України (<https://www.rada.gov.ua/>), де здобувачі можуть ознайомитися з термінологією законодавства та надалі дослідити структурно-семантичні особливості термінів, шляхи їх виникнення, основні прийоми перекладу тощо. Під час занять можуть бути використані фрагменти текстів кодексів, законів, постанов, указів, розпоряджень для вдосконалення знань із синтаксису та пунктуації тощо. Для створення вправ на основі прикладів із реальних текстів може залучатися Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК) (<https://uacorp.us.org/>), що містить понад 150 тисяч текстів українською мовою від 1816 року й до нині. Інтерфейс пропонує значні можливості для пошуку слів, граматичних форм та їх поєднання, створює репрезентативні вибірки та надає різну статистичну інформацію [13], яку здобувачі вищої освіти можуть активно досліджувати. Ресурс є одним із цінних інструментів для студіювання регіональних відмінностей у лексиці: прикладом такого дослідження може послугувати наукова стаття мовознавців М. Шведової та Р. фон Вальденфельса «Regional Annotation

within GRAC, a Large Reference Corpus of Ukrainian: Issues and Challenges», у якій проаналізовано низку назв «картоплі» у текстах різних макрорегіонів [14, с. 38–40].

Крім роботи з текстами, важливо забезпечити розвиток умінь здобувачів вищої освіти працювати з цифровими ресурсами, такими як електронні словники. Користуючись ними, майбутні фахівці навчаються оперативно перевіряти значення слів, добирати найбільш відповідні синоніми, перекладати або простежувати контекст використання лексем, що значно пришвидшує роботу порівняно з паперовими аналогами. Їхньою перевагою є регулярне оновлення, що забезпечує доступ до сучасної лексики, змін у правописі тощо. Як приклад наведемо електронні словники Українського мовно-інформаційного фонду Національної академії наук України (<https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>). Широкі можливості його використання для формулювання завдань за темами «Орфографія», «Фонетика», «Лексика», «Фразеологія» для учнів загальноосвітніх шкіл наведені в посібнику М. Надутенко, Н. Пономаренко, О. Семеног «Електронні словники Українського мовно-інформаційного фонду Національної академії наук України в освітньому процесі» (Київ, 2020): розроблені укладачами вправи орієнтовані на допомогу здобувачам у тих випадках, коли необхідно перевірити написання слів з урахуванням змін у новій редакції українського правопису, з'ясувати специфіку наголошування різних слів, перевірити відмінкові форми, синонім, дотримуючись вимог офіційно-ділового стилю [15]. Спираючись на досвід авторів, може бути розроблений подібний комплекс завдань для задоволення освітніх потреб здобувачів вищої школи. Принагідно зауважимо, що загалом електронні словники часто містять додаткові функції, наприклад, аудіовимову, приклади використання, граматичні пояснення, що допомагають опановувати мову ще і самостійно. Це готує майбутніх фахівців до ефективної роботи у сучасному інформаційному суспільстві.

Ефективним інструментом для навчання української мови професійного спрямування

є моделювання реальних ситуацій. Особливу дидактичну цінність у цьому аспекті мають рольові ігри, адже допомагають удосконалювати навички монологічного та діалогічного мовлення, сприяють подоланню негативних психологічних стереотипів тощо [16, с. 34]. Моделювання професійних ситуацій можливе за допомогою інтерактивних симуляцій (наприклад, Genially, H5P): діалоги психолога та клієнта, керівника з працівником тощо, у яких здобувачам вищої освіти необхідно відшукати лексичні, орфографічні, граматичні тощо помилки, перевірити вжиту термінологію на точність, зробити висновки щодо стилістики текстів. Сервіси пропонують гейміфіковані методи, що підвищують мотивацію здобувачів вищої освіти опановувати навчальний матеріал. У цьому ракурсі доцільно також створення чат-ботів для відпрацювання ділового листування чи використання VR для імітації професійних діалогів. Такі інтерактивні методи не лише мотивують студентів, але й дають змогу викладачу аналізувати їхній прогрес за допомогою цифрових аналітичних інструментів.

Завдяки аналітиці цифрових платформ викладач може отримати інформацію про успіхи та труднощі в опануванні певних тем, проаналізувати статистику виконання завдань, оцінити прогрес у тестах, зробити висновки про стилі навчання різних здобувачів освіти. Зібрані в такий спосіб відомості слугуватимуть основою для створення індивідуальних навчальних траєкторій [17, с. 3],

адже викладач матиме змогу адаптувати матеріали до рівня підготовки здобувачів, а також надати індивідуальні рекомендації щодо вдосконалення мовних навичок.

Крім названих вище питань, викладач має приділяти увагу безпеці та етичним аспектам використання новітніх засобів навчання. Працюючи із сучасними технологіями, викладач має окремо звернути увагу на кібербезпеку та академічну доброчесність. Ідеться про безпечне використання цифрових ресурсів, уникнення плагіату та дотримання авторських прав у процесі створення професійних текстів. Це включає ознайомлення з програмами перевірки унікальності (Turnitin, Grammarly).

Висновки. Цифрова компетентність викладача української мови професійного спрямування є невіддільною умовою ефективного навчання. Вона дає змогу поєднувати мовну підготовку з професійними потребами, розвивати інтерактивність і персоналізацію, а також готувати здобувачів вищої освіти до використання української мови в цифровому професійному середовищі.

Значною перевагою сучасного викладача є обізнаність та застосування в освітньому процесі різних освітніх платформ, електронних словників та інтерактивних сервісів для формування мовної та мовленнєвої компетентності майбутніх фахівців у галузі психології, права та правоохоронної діяльності. Такий підхід не лише мотивуватиме здобувачів вищої освіти, а і сприятиме підвищенню їхньої цифрової компетентності.

Література

1. Цифрова трансформація освіти і науки. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/tag/tsifrova-transformatsiya-osviti-i-nauki?&tag=tsifrova-transformatsiya-osviti-i-nauki> (дата звернення: 02.03.2025).
2. Skills across occupations. URL: <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/skills-online-vacancies/skills/occupations> (дата звернення: 02.03.2025).
3. Опис рамки цифрової компетентності для громадян України. Міністерство цифрової трансформації України, 2021. URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/mintsifrapoprilyudnyue-ramku-tsifrovoi-kompetentnosti-dlya-gromadyan/OP%20ЦК.pdf (дата звернення: 02.03.2025).
4. Спірін О.М., Овчарук О.В. Цифрова компетентність. *Енциклопедія освіти*. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. С. 1095–1096.
5. Carretero S., Vuorikari R., Punie Y. DigComp 2.1 The digital competence framework for citizens with eight proficiency levels and examples of use. Publications Office, 2017. 48 p. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2760/38842>.
6. Проект оновленої рамки цифрової компетентності для громадян України. URL: https://osvita.dii.gov.ua/uploads/1/6287-proekt_ramki_cifrovoi_kompetentnosti_gromadan_ukraini_digcompua_2_2.pdf (дата звернення: 02.03.2025).

7. Redecker C., Punie Y. European framework for the digital competence of educators : DigCompEdu. Publications Office, 2017. 95 p. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2760/159770>
8. Концептуально-референтна Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників (проект). URL: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2622-ramka_cifrovoi_kompetentnosti_pedagogicnih_j_naukovo_pedagogicnih.pdf (дата звернення: 02.03.2025).
9. Остапенко О. Цифрова компетентність викладача. *Формування цифрового освітнього середовища професійного розвитку фахівців в умовах відкритого університету* : збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, м. Київ, 25–26 травня 2023 р. Київ : ДЗВО Університет менеджменту освіти, 2023. С. 68–69.
10. Освітньо-науковий портал. Міністерство внутрішніх справ України. URL: https://mvs.gov.ua/for_citizens/korisni-posilannya/osvitno-naukovii-portal (дата звернення: 02.03.2025).
11. Роєнко Л.В. Вимоги до автентичних матеріалів та їх значення у формуванні іншомовної компетенції на заняттях зі студентами немовних факультетів закладів вищої освіти. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2021. Вип. 2 (3). С. 215–220. <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2020-3-2-32>
12. Волобоєв А., Лунгол О., Габорець О. Розвиток цифрової компетентності майбутніх фахівців юридичного спрямування: практичні аспекти. *Вісник науки та освіти*. 2022. № 5(5). С. 193–204.
13. Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК) / М. Шведова та ін. Київ, Львів, Єна, 2017–2025. URL: <https://uacorpus.org/> (дата звернення: 02.03.2025).
14. Shvedova M., von Waldenfels R. Regional Annotation within GRAC, a Large Reference Corpus of Ukrainian: Issues and Challenges. *CEUR Workshop Proceedings : Proceedings of the 5th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (COLINS 2021)*. Kharkiv, Ukraine, April 22–23, 2021. Volume I: Main Conference. P. 32–45.
15. Надутенко М., Пономаренко Н., Семенов О. Електронні словники Українського мовно-інформаційного фонду Національної академії наук України в освітньому процесі. Київ : Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України, 2020. 50 с.
16. Гольтер І.М. Рольові ігри як важливий комунікативний інструмент навчання іноземної мови. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Філологія». 2018. № 36. Т. 2. С. 32–34.
17. Геревенко А.М., Ільїна Т.В., Ібрагімова Л.А. Використання цифрових платформ для підвищення якості професійної освіти. *Академічні візії*. 2024. Вип. 31. С. 1–12.

References

1. Tsyfrova transformatsiia osvity i nauky. (n.d.). [Digital transformation of education and science]. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/tag/tsyfrova-transformatsiya-osvity-i-nauky?tag=tsyfrova-transformatsiya-osvity-i-nauky> (Accessed 2 March 2025) [in Ukrainian].
2. Skills across occupations. (n.d.). Retrieved from: <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/skills-online-vacancies/skills/occupations> (Accessed 2 March 2025) [in English].
3. Opys ramky tsyfrovoi kompetentnosti dlia hromadian Ukrainy. (2021). [Description of the digital competence framework for Ukrainian citizens]. Retrieved from: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/mintsifra-oprilyudnyue-ramku-tsyfrovoi-kompetentnosti-dlya-gromadyan/OP%20ЦК.pdf (Accessed 2 March 2025) [in Ukrainian].
4. Spirin, O.M., & Ovcharuk, O.V. (2021). Tsyfrova kompetentnist [Digital competence]. *Entsyklopediia osvity – Encyclopedia of Education*. S. 1095–1096. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
5. Carretero, S., Vuorikari, R., & Punie, Y. (2017). DigComp 2.1 – The digital competence framework for citizens with eight proficiency levels and examples of use. Publications Office. Retrieved from: <https://data.europa.eu/doi/10.2760/38842> [in English].
6. Proiekt novlenoi ramky tsyfrovoi kompetentnosti dlia hromadian Ukrainy. (n.d.). [Draft updated digital competence framework for Ukrainian citizens]. Retrieved from: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/1/6287-proekt_ramki_cifrovoi_kompetentnosti_gromadan_ukraini_digcompua_2_2.pdf (Accessed 2 March 2025) [in Ukrainian].
7. Redecker, C., & Punie, Y. (2017). European framework for the digital competence of educators: DigCompEdu. Publications Office. Retrieved from: <https://data.europa.eu/doi/10.2760/159770> [in English].
8. Kontseptualno-referentna Ramka tsyfrovoi kompetentnosti pedahohichnykh y naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv (proiekt). (n.d.). [Conceptual-reference framework of digital competence for pedagogical and academic staff (draft)]. Retrieved from: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2622-ramka_cifrovoi_kompetentnosti_pedagogicnih_j_naukovo_pedagogicnih.pdf (Accessed 2 March 2025) [in Ukrainian].
9. Ostapenko, O. (2023). Tsyfrova kompetentnist vykladacha [Digital competence of the teacher]. *In Formuvannia tsyfrovoho osvitnoho seredovyshcha profesiinoho rozvytku fakhivtsiv v umovakh vidkrytoho*

universytetu (pp. 68–69). [In Formation of a digital educational environment for professional development of specialists in the context of the open university]. Kyiv: DZVO Universytet menedzhmentu osvity [in Ukrainian].

10. Osvitno-naukovyi portal. (n.d.). [Educational and scientific portal]. Retrieved from: https://mvs.gov.ua/for_citizens/korisni-posilannya/osvitno-naukovii-portal (Accessed 2 March 2025) [in Ukrainian].

11. Roienko, L.V. (2021). Vymohy do avtentychnykh materialiv ta yikh znachennia u formuvanni inshomovnoi kompetentsii na zaniattiakh zi studentamy nemovnykh fakultetiv zakladiv vyshchoi osvity [Requirements for authentic materials and their significance in the formation of foreign language competence in classes with non-linguistic students at higher education institutions]. *Pedahohichni nauky: teoriia ta praktyka – Pedagogical Sciences: Theory and Practice*. Vol. (2) 3. S. 215–220. <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2020-3-2-32> [in Ukrainian].

12. Voloboiev, A., Lunhol, O., Haborets, O. (2022). Rozvytok tsyfrovoi kompetentnosti maibutnykh fakhivtsiv yurydychnoho spriamuvannia: praktychni aspekty [Digital competence development of future legal specialists: practical aspects]. *Visnyk nauky ta osvity – Bulletin of Science and Education*. No. 5 (5). S. 193–204. [in Ukrainian].

13. Heneralnyi rehionalno anotovanyi korpus ukrainskoi movy (HRAK)/ Shvedova, M., ta in. (2017–2025). [General Regionally Annotated Corpus of the Ukrainian Language (GRAC)]. Retrieved from: <https://uacorpus.org/> (Accessed 2 March 2025) [in Ukrainian].

14. Shvedova, M., & von Waldenfels, R. (2021). Regional annotation within GRAC, a large reference corpus of Ukrainian: Issues and challenges. In *CEUR Workshop Proceedings: Proceedings of the 5th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (COLINS 2021)*. Vol. I. S. 32–45 [in English].

15. Nadutenko, M., Ponomarenko, N., & Semenoh, O. (2020). Elektronni slovnyky Ukrainskoho movno-informatsiinoho fondu Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy v osvitnomu protsesi [Electronic dictionaries of the Ukrainian Language and Information Fund of the National Academy of Sciences of Ukraine in the educational process]. Kyiv: Ukrainskyi movno-informatsiinyi fond NAN Ukrainy [in Ukrainian].

16. Holter, I.M. (2018). Rolovi ihry yak vazhlyvyi komunikatyvnyi instrument navchannia inozemnoi movy [Role-playing games as an important communicative tool in foreign language teaching]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriiia “Filolohiia” – Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series “Philology”*. Vyp. (36) 2. S. 32–34 [in Ukrainian].

17. Herevenko, A.M., Ilina, T.V., & Ibrahymova, L.A. (2024). Vykorystannia tsyfrovyykh platform dlia pidvyshchennia yakosti profesiinoi osvity [Use of digital platforms to improve the quality of professional education]. *Akademichni vizyiy – Academic Visions*. Vyp. 31. S. 1–12 [in Ukrainian].